

## Verslag inspiratiesessie uitspraak najaar 2025:

Logopediste Margriet Groot uit Wervershoof nam ons mee in het proces van 2<sup>e</sup> taalverwerving en hoe moeilijk het kan zijn om de Nederlandse klanken goed uit te spreken. Ze gaf veel praktische tips en voorbeelden uit haar eigen praktijk. Belangrijk is je te realiseren dat een baby er bijna een jaar over doet om de klanken die ze hoort zelf na te bootsen. Bij volwassenen gaat dit wel sneller, maar ze horen meestal minder vaak Nederlands.

Nieuwe klanken moet je eerst leren herkennen. Als je het verschil niet hoort tussen 2 klanken, kun je nooit horen of je de klank zelf goed uitspreekt. Soms moet je een nieuwe klank wel 100 keer horen om hem te kunnen herkennen. Je moet als het ware de oren trainen om de klank te kunnen herkennen. Dit is de luisterfase. Pas als je onderscheid hoort tussen 2 verschillende klanken, kun je horen of je de klank zelf goed uitspreekt. Denk aan het onderscheid tussen de klanken “ee” en “ie” in de woorden meer of mier. Als je dat verschil niet hoort, kunnen er gemakkelijk misverstanden ontstaan. Of de klanken ‘uu’ en ‘oe’: ik kan de huur niet betalen of de hoer niet betalen...

Pas als iemand het onderscheid hoort, heeft het zin om de klanken te gaan oefenen door na te zeggen.

Soms wordt een letter in de eigen taal anders uitgesproken dan bij ons. Bv de H, wordt uitgesproken als een g. Dan krijg je ‘gallo’ ipv ‘hallo’.

Probeer zelf maar eens deze zin zo uit te spreken dat je voor elke k een t leest:

De bakker bakt lekkere chocoladekoekjes...

Dat wordt dan: de batter bat lettere chocoladetoetjes. Dat kost tijd en oefening voordat je dit makkelijk kunt.

Klanken die uniek zijn in het Nederlands en in geen enkele andere taal voorkomen zijn ui en oe. Deze klanken kun je beste eerst gewoon als klank oefenen, voordat je met woorden gaat oefenen. Door de letters die er voor en achter komen, klinken de klanken ook weer anders.

Het is niet erg als je aan iemand kunt horen waar ie vandaan komt. Binnen Nederland kun je ook vaak horen of iemand uit het Noorden, de Achterhoek of Limburg komt. Het gaat erom dat je iemand kunt begrijpen en dat er geen misverstanden ontstaan vanwege de taal.

Interessante website die Margriet met ons deelde is:

<https://meertaligheidentaalstoornissenvu.weebly.com/leerkrachten.html>

Hier kun je per taal informatie vinden. Hieronder een voorbeeld van het Oekraïens:

Het Oekraïens is de officiële taal van Oekraïne, Transnistrië en van de Unie van Volksrepublieken. Hiernaast wordt het gesproken in Rusland, Wit-Rusland, Polen, Roemenië, Slowakije, Moldavië en Hongarije. Het totaal aantal sprekers ligt ongeveer rond de 40 miljoen.

### **Klanken**

Het Oekraïens heeft 10 klinkers en 22 medeklinkers. Hiernaast heeft het een ‘zachte teken’: 5 klinkers kunnen namelijk zowel hard als zacht uitgesproken worden. Het Oekraïens heeft meer medeklinkers dan het Nederlands, waaronder de Slavische slisklanken. Ook deze slisklanken kunnen zowel hard als zacht uitgesproken worden.

Het ‘zachte teken’ kan zorgen voor verschillende betekenissen. In het Oekraïens is net als in het Nederlands geen één-op-één relatie tussen klanken en letters.

### **Grammatica**

Het Oekraïens kent geen lidwoorden. Het geslacht wordt met een uitgang aangegeven of moet uit de context gehaald worden. In het Oekraïens zijn er lange en korte bijvoeglijke naamwoorden. De lange vorm komt overeen met het bijvoeglijke naamwoord in het Nederlands. De korte vorm verwijst naar het onderwerp en dus niet naar het zelfstandig naamwoord wat erna komt. Wat betreft werkwoordvervoegingen kent het Oekraïens drie tijden: verleden, heden en toekomst. Voor de verleden tijd zijn er geen persoonsvormen. De vervoeging van werkwoorden in de tegenwoordige tijd en toekomstige tijd gebeurt door een toevoeging van een achtervoegsel aan het hele werkwoord. Hiernaast worden eerste, tweede en derde persoon gemarkeerd op het werkwoord. Het persoonlijk voornaamwoord mag in het Oekraïens weggelaten worden. Tot slot zijn werkwoorden van beweging een aparte groep in het Oekraïens. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het soort beweging of er een voorvoegsel bij komt of niet.

De woordvolgorde in het Oekraïens is onderwerp – werkwoord – lijdend voorwerp en redelijk vrij. In het Nederlands vindt bij vraagzinnen inversie van woordvolgorde plaats. Dit gebeurt in het Oekraïens niet. Hier wordt alleen een woordje voor de zin geplaatst die de vraagzin inleidt. Ontkenningen worden gevormd door een voorvoegsel toe te voegen en een apart woord dat de ontkenning aangeeft.

### **Omgangsvormen**

Oekraïners zijn heel open en minder bezig met privacy. Het tonen van emoties wordt in de Oekraïense cultuur als iets goeds gezien, want dat is menselijk. Het is belangrijk dat je goed voor familie zorgt en respect voor oude mensen toont. Ook naar mensen met een hogere sociale status is het belangrijk dat je respect toont. Onbekenden dienen altijd aangesproken te worden met ‘u’, ongeacht de status van diegene. Oekraïners doen verzoeken en vragen in de negatieve vorm. Ze maken veel gebruik van de gebiedende wijsvormen in zowel informele als formele communicatie. In formele situaties is deze vorm anders (meervoud), wat als beleefder wordt ervaren. Wanneer Oekraïners klagen maken zij gebruik van versterkende woorden, waardoor de klachten van Oekraïners ernstig en informeel klinken.

De presentatie van Margriet vind je [hier](#)